ÑAPA

AMIGOE

Weekend Bijlage

ZATERDAG 16 MEI 1992

BIBLIOTECA NACIONAL ARUBA

« door Eef Hermers »

Arubaanse ex-gouverneur blij met komst koningin Beatrix

Felepito Tromp: "Aruba in oktober naar stembus"

FELIPE BENITO TROMP werd op vijftien oktober 1917 op Aruba geboren. Hij trouwde met Rosela Candelaria Gomez en het echtpaar kreeg drie kinderen. In 1932 beeindigde Tromp de ULO op Aruba, waarna hij naar Nederland vertrok en vier jaar studeerde aan het gymnasium in Nijmegen. Van 1937 tot 1939 studeerde hij voor onderwijzer in Den Haag en van 1939 tot 1940 vervulde hij de militaire dienstplicht. Van 1940 tot 1945 studeerde hij voor zijn hoofdakte in Nederland. In 1945 keerde hij terug naar Aruba waar hij in dienst trad van het katholiek onderwijs. Hij werkte zowel op de basisschool als voor het voortgezet onderwijs (MULO) en behaalde in 1946 zijn L.O. Engels en in 1948 zijn L.O. Spaans.
Tromp was in de jaren vijftig zeer aktief op politiek gebied: van 1949 tot 1951 lid van het Antilliaanse parlement en van 1951 tot 1955 lid van het Arubaans parlement en tevens gedeputeerde voor het eilandgebied Aruba. In 1951, 1952 en 1954 was hij lid van de delegatie naar de Ronde Tafel Conferentie waaraan de Antillen, Suriname en Nederland deelnamen. In 1953 en 1954 was hij lid van de delegatie naar de onderwijsconferentie voor het Caribisch gebied en in 1954 lid van de delegatie naar de conferentie van West Indië en Puerto Rico. Van 1955 tot 1958 was Tromp leraar aan de UTS en de UTS en van 1958 tot 1962 minister van onderwijs. Van 1962 tot 1975 wijs. Van 1962 tot 1975 inspekteur van het onderwijs bij het departement van onderwijs op Aruba. Van 1975 tot 1978 direkteur van onderwijs op Aruba en woonde conferenties bij van de UNESCO in Costa Rica, Mexico en Panama. Van 1976 tot 1979 lid van het College Curatoren van de Hogeschool van de Nederlandse Antillen.
In 1965 is Felepito Tromp zeer aktief op het sociaal-cultureel gebied, lid van Stichting Cultural Aruba en vanaf 1984 als voorzitter. In 1978 gaat hij met pensioen. Van 1979 tot 1984 sekretaris van het Prins Bernhard Fonds. Van 1977 tot 1980 voorzitter Cebemo, sektie Aruba. In 1980 voorzitter van CEDE Aruba en in 1980 tevens vice-voorzitter van CEDE Antiyas. In 1979 voorzitter van SKOA en 1982 voorzitter van Stichting Avond-HAVO Aruba. In 1978 lid van de commissie Lands Studietoelage. In 1980 lid van de Culturele Raad van het Koninkrijk en in 1984 voorzitter van het Antilliaans en Arubaans gedeelte in de Koninkrijks Culturele Raad.
Tromp was voorzitter van de Commissie Historisch Museum Aruba, die ervoor zorgde dat het Historisch Museum officieel werd geopend in 1984. Hij heeft vele contacten gelegd met culturele instanties zowel op Aruba, als in de Antillen, Nederland en verschillende andere landen. Op 1 januari 1986 werd Felepito Tromp benoemd tot de eerste gouverneur van Aruba, nadat koningin Beatrix het Koninklijk Besluit ondertekende. Bij zijn afscheid als eerste gouverneur van Aruba op 29 januari 1992 werd Tromp door koningin Beatrix benoemd tot groot-officier in de Orde van Oranje Nassau.

Felepito en Candelaria Tromp-Gomez zijn blij weer in het oude vertrouwde huis met hun eigen meubels aan de Adriaan Laclé Boulevard te wonen. Bij het verzoek van de fotograaf om samen voor een foto te poseren, schuift het echtpaar gezellig tegen elkaar aan. "Ik heb de afgelopen zes jaar als gouverneur ontzettend veel steun aan mijn vrouw gehad"

EX-GOUVERNEUR Felepito Tromp verheugt zich op de komst van koningin Beatrix in november van dit jaar. Als oud-vertegenwoordiger van de koningin in diens hoedanigheid van hoofd van de Arubaanse regering vindt hij dat de verkiezingen moeten plaatsvinden voordat Beatrix met haar echtgenoot en drie zonen richting Aruba en de Nederlandse Antillen vliegen. Tromp: "Oduber zegt dat de koningin in Nederland ook elke vier jaar de verkiezingen meemaakt. Hij vraagt zich af waarom dezelfde situatie niet op Aruba zou kunnen plaatsvinden. Waarschijnlijk realiseert de premier zich niet dat de Nederlandse verkiezingen gepaard gaan met partijprogramma's en televisiediscussies van een zeer hoog niveau. Op Aruba worden openbare vergaderingen gevoerd, waarbij het er fel aan toe gaat en de tegenstanders elkaar zo waarbij het er fel aan toe gaat en de tegenstanders elkaar zo zwart mogelijk proberen af te schilderen".
Tromp vindt dat de koningin dat niet hoeft mee te maken. Bovendien: als de verkiezingen in oktober worden gehouden en Oduber eventueel zou moeten aftreden, is hij in november nog steeds interim-premier en heeft hij nog altijd de eer om de koningin te ontvangen. "Dat kan niemand hem afnemen". Daarom begrijpt Aruba's ex-gouverneur niet zo goed waarom in de media zoveel aandacht wordt besteed aan de verkiezingsdatum: "De campagne en de verkiezingen moeten gewoon in oktober plaats vinden, want de koningin verdient een rustig en mooi Aruba zonder wanklanken".

Het echtpaar Tromp heeft jarenlang de beschikking gehad over de gouverneurswoning aan de Maria Christinastraat, maar is blij nu weer in "het oude vertrouwde huis met onze eigen meubels" aan de Adriaan Laclé Boulevard te wonen. In de woonkamer vallen de twee grote kleurenfoto's met opschrift bij binnenkomst onmiddellijk op:
"Aan Z.E. de Heer F.B.Tromp en Mevrouw Tromp-Gomez. Met zeer veel dank - ter herinnering aan ons bezoek aan Aruba".
Getekend: *Beatrix, Claus en Willem Alexander.*
Daarnaast staat een foto van een stralende prinses Margriet en Pieter van Vollenhoven, ook gesigneerd. Tromp lacht trots: "Ach, het zijn zulke lieve mensen. Ik verheug me enorm op hun komst. Laten we hopen dat de gezondheid van prins Claus het toe laat dat hij mee kan komen. Als hij besluit mee te gaan, wordt het voor hem waarschijnlijk een ander en lichter programma verzorgd".
Tromp ging als gouverneur twee keer per jaar op bezoek bij koningin Beatrix in Nederland. Dan stond eigenlijk een uur gereserveerd op de koninklijke agenda, "maar ik bleef op het paleis vrijwel iedere keer iets langer babbelen", lacht Tromp ondeugend. Hij vervolgt serieus: "De koningin heeft enorm veel interesse voor Aruba en is bijzonder goed op de hoogte van de allerlaatste nieuwtjes over de economische situatie, de hotelbouw, de infrastruktuur, de Nederlandse financiële hulp en de verhouding met de ministers. Ze heeft een klein notitieblokje voor zich liggen en noteert tijdens het gesprek razendsnel wat wij te vertellen hebben. Wij hebben echt een sympathieke en ook zeer intellectuele koningin. Daar moet Aruba trots op zijn".

JULIANA

Ook het bezoek van prinses Juliana in 1983 was volgens Tromp een heel bijzondere ervaring. "Juliana liet doorschemeren dat ze dolgraag een keer terug wilde komen naar Aruba. Wij dachten dat ze dat zeker nog een keer zou doen. Daarom heb ik dan ook de laatste keer dat wij in Nederland bij koningin Beatrix waren gevraagd of haar moeder geïnteresseerd was een tweede bezoek aan Aruba en de Antillen te brengen. De koningin antwoordde toen dat haar moeder onlangs India had bezocht en bij terugkomst erg moe was. De reis en het drukke schema waren haar waarschijnlijk een beetje te veel geweest. Verre reizen ondernemen durft ze nu niet meer zo goed".
Het echtpaar Tromp vertelt ook in geuren en kleuren over het bezoek van prinses Margriet en echtgenoot Pieter van Vollenhoven in 1986; het legendarische jaar van de Status Aparte. Onder andere Tromps collega, de gouverneur van de Nederlandse Antillen, dr.René Römer, is toen speciaal voor het koninklijk bezoek overgevlogen naar Aruba. Tromp vertelt dat Margriet een heel vlot type is. Hij vindt het 'grappig' dat een prinses zich bij de gouverneur moet melden, terwijl dezelfde gouverneur juist terug moet treden als de koningin komt. Mevrouw Tromp zucht even en maakt het verhaal van haar fanatiek pratende echtgenoot af: "Dus Margriet neemt contact met ons op. Al snel blijkt dat ze liever niet in een hotel wil dineren. Haar wens, om gezellig bij ons in de achtertuin te eten, ging onmiddellijk in vervulling. Het was een ontzettend gezellige avond".

Foto Djabie Franken

Felepito Tromp heeft na het zesjarig gouverneurschap de rust en voldoende tijd om een van zijn grote hobby's op te pakken: Nederlandse, Antilliaanse en Arubaanse postzegels verzamelen is zijn lust en zijn leven.

BETICO

In oktober 1978 ging Felepito Tromp bij de overheid met pensioen. Hij dacht dat een rustige periode zou aanbreken en dat was voor enkele jaren dan ook het geval. Totdat hij op een mooie middag in juni 1985 -"ik herinner me die dag als gisteren"- werd gebeld door wijlen Betico Croes die hem voorstelde om zich kandidaat te stellen voor het gouverneurschap. Tromp: "Ik zei tegen Betico: Je bent niet goed bij je verstand, ik ben al 65 jaar oud!"
Betico reageerde lachend dat er voor het gouverneurschap geen leeftijdsgrens bestond. Tromp: "Tja, en toen wist ik niks meer te zeggen en brabbelde: Nou ja, vooruit dan, gebruik me maar als bladvulling". De andere gouverneurskandidaat was Richard Harms en Tromp had zichzelf gerust gesteld met de gedachte dat Harms ongetwijfeld de eerste gouverneur van Aruba zou worden. De twee kandidaten werden door zowel Arubaanse als Curaçaose artsen gekeurd: "Harms en ik dachten dat dat gewoon een formaliteit was, maar we werden behoorlijk getest. Tot mijn grote verrassing werd ik benoemd tot gouverneur. En ik moet eerlijk zeggen: Achteraf gezien is dat nog niet eens zo'n slechte keuze geweest."
In de rijkswet staat dat de gouverneur 'geen bestuurder, commissaris, adviseur of werknemer mag zijn van enige onderneming van welke aard ook'. Tromp: "Dat klopt. Bij aanvaarding van het gouverneurschap moest ik alle stichtingen waarbij ik aangesloten was, afmelden: onder meer de Stichting Katholiek Onderwijs Aruba (SKOA), de Stichting Avond HAVO (SAH), het Cultureel Centrum Aruba (CUCA), het Prins Bernhard Fonds en het Museo Historico Arubano. Ik was het eens met die bepaling en vond het wel op zijn plaats dat ik afstand moest doen. In bepaalde situaties zou een gouverneur, die tevens lid is van één of meerdere organisaties, in conflict kunnen raken. In zo'n positie moet je zo onafhankelijk mogelijk zijn".

Felepito Tromp heeft als gouverneur zowel leuke, minder leuke als nare dingen meegemaakt. Iedere dag gebeurde weer wat anders. Waar hij regelmatig moeite mee had, was het feit dat hij in de praktijk geen enkele macht kon uitoefenen. Tromp: "Een document met alleen mijn handtekening stelde niets voor en had geen enkele waarde. Pas als de handtekening van de minister er naast stond, gold het document. En toch moest ik tekenen. Af en toe was het zelfs zo dat ik mijn handtekening moest zetten onder besluiten waar ik het absoluut niet mee eens was. Dan probeerde ik om de betreffende minister over te halen om veranderingen aan te brengen of zelfs om het voorstel af te keuren. Maar dan werd me vriendelijk doch dringend verzocht: "Gouverneur, u hebt gelijk maar wilt u nu zo vriendelijk zijn dit document te tekenen?"

Het gouverneurschap onder twee verschillende regeringen is Tromp niet tegengevallen. Hij vindt dat zowel de AVP als de MEP 'zeer uiteenlopende en interessante karakters in huis hebben'. Het belangrijkste element voor goede samenwerking tussen gouverneur en kabinet is volgens Tromp het onderlinge vertrouwen en het streven naar en voeren van open besprekingen. "Zowel Eman als Oduber vertrouwden mij geheimen toe en dat is gedurende al die jaren voor mij persoonlijk een goed teken geweest; dat apprecieerde ik enorm. Af en toe was er verschil van mening en volgden woordenwisselingen, maar na een tijdje ging daar weer zand over. Op Aruba moet je terdege rekening houden met het kleine aantal politici. Binnen een minieme groep zoals het kabinet kan de kleinste dissonant de eensgezindheid en harmonie verstoren". Tromp heeft veel steun gehad aan de deskundige adviseurs en kabinetsdirekteuren: Lodewijk Hillen, Harm van der Velden, Bas Nieuwenhuizen en Arjen van Hemert. Ook aan zijn opvolger Olindo Koolman zou hij willen adviseren om de rechtskundige adviezen en steun van deze mensen niet te onderschatten en zeker te gebruiken.

HERBENOEMING

Artikel één en twee van het reglement voor de gouverneur luidt: "De gouverneur wordt door de koning voor de tijd van zes jaren benoemd. Bij het verstrijken van deze termijn kan hij éénmaal worden herbenoemd voor de tijd van ten hoogste zes jaren". Tromp: "Ik zal uitleggen waarom ik niet voor een tweede ambtsperiode heb gekozen. Eind 1990 was ik druk doende met het schrijven van de nieuwjaarsrede op mijn kantoor. Opeens voelde ik me niet goed en ben naar de kamer van de adjudant gegaan. Ik kreeg plotseling barstende hoofdpijn en werd naar de intensive care afdeling van het hospitaal gebracht. Op 2 januari werd ik overgevlogen naar Miami, waar ik uitstekend werd verzorgd en zienderogen opknapte. Ik voelde me 15 januari bij terugkomst op Aruba weer helemaal de oude, maar had in die cruciale weken inmiddels besloten om mijn ambt als gouverneur neer te leggen. De hersenbloeding en de opname in het ziekenhuis

"Nu kroketten en chocoladetaarten bakken"

heb ik bij die beslissing als een essentiële waarschuwing beschouwd". Tijdens de nieuwjaarsreceptie nam hij als gouverneur officieel afscheid op Aruba en vervolgens in Nederland. Op 29 januari is hij officieel afgetreden als vertegenwoordiger van de regering van het koninkrijk der Nederlanden. Nederlanden.

Mevrouw Tromp was het geheel eens met de beslissing van haar man om een punt achter het gouverneurschap te zetten. "Soms was het te vermoeiend, zowel voor Felepito als voor mijzelf. Vooral in het begin moesten we wennen aan de vele verplichtingen. Op het laatst viel dat mee maar werden we opgeschrokken door die hersenbloeding. Wij hebben bijzonder veel waardering ondervonden bij het afscheid van mijn man en daar kijken we beiden met veel plezier op terug".
Felepito wil nu uitrusten, reizen, veel kroketten en chocoladetaarten bakken en Nederlandse, Antilliaanse en Arubaanse postzegels verzamelen. "Als gouverneur heb ik mijn hobby's zes jaar lang verwaarloosd en dat ga ik nu weer goed maken. Misschien word ik zelfs lid van een stichting; dat heb ik al die jaren toch wel gemist".

IN DIT NUMMER van Ñapa :

* **EX-GOUVERNEUR** Felepito Tromp verheugt zich al op het bezoek van koningin Beatrix aan Aruba in november a.s. en vindt dat de Arubaanse verkiezingen voor die tijd moeten zijn afgewerkt. In een interview met Eef Hermers vertelt hij verder over zijn ervaringen tijdens zijn gouverneurschap. pag.1
* **AUTEUR Jan Brokke** die op Curaçao was i.v.m. het Film- en boekenfestival raakte tijdens een bezoek aan het Caribisch eilandje Dominica verliefd op de tropen en op tropische mensen. In een gesprek met Hennie Harinck erkent hij ronduit: "Ik geloof niet dat ik ooit zoveel heb gehouden van een plek op de wereld". pag.3
* **JEFFREY SYBESMA** was voor zijn werk een tijdje op St.Eustatius en kwam daar behalve wuivende palmen, resten van een roemrijk verleden en vriendelijke mensen ook een paar Witte Olifanten tegen. Wat denkt u bijvoorbeeld van een modern ingericht slachthuis met de romantische naam Tash Mahal, maar waar niet wordt geslacht... pag.4
* **HENRY MINTZBERG**, bekend als 'de organisatie-guru' heeft weer een opzienbarend boek geschreven over management. Hij komt daarin o.m. tot de conclusie dat de hedendaagse manager niet zoveel verschilt van zijn collega van 100 jaar geleden. Een uitgebreide recensie van Fred Budike op pag. 8
Verder in deze editie van Ñapa de rubrieken Buitenland, Impressies van een huisarts, Dieettips, Literatuur, Techniek, Natuurlijk beter worden en Schaken.

ÑAPA wordt wekelijks gratis bezorgd aan Amigoe-abonnees en is in de losse verkoop verkrijgbaar met de zaterdagkrant voor het totaalbedrag van één gulden.

EINDREDACTIE: Norbert Hendrikse
LAYOUT: Solange Isselt